

«آذری جهرمی» با رؤیای ریاست جمهوری چه می‌کند

۱۴۰۰؛ پایان دوران یا آغازی دوباره

گروه سیاست: محمدجواد آذری جهرمی با ۳۹ سال سن، جوان‌ترین وزیر دولتی است که میانگین سنی وزرای آن ۶۰ سال است. او بعد از شهید محمدجواد تندگویان که در ۳۰سالگی وزیر نفت دولت شهید رجایی شد، جوان‌ترین وزیر بعد از انقلاب نیز هست....

صفحه ۲



یکشنبه ۱۶ شهریور ۱۳۹۹ - ۱۷ محرم ۱۴۴۲ - ۶ سپتامبر ۲۰۲۰

تیترا

جدال پینگ‌پنگی در دادگاه

صفحه ۵

آزیر خطر هم‌زمانی کرونا و آنفلوانزا

رئیس جمهوری: به بچه‌ها دستبند نمی‌زنیم که حتما به مدرسه بروند
بازگشایی مدارس واضطراب جامعه/ زهرا نژادبهرام

صفحه‌های ۹، ۱۰ و آخر

دایی؛ خط قرمز یا سوژه گمانه‌زنی؟

صفحه ۱۱



قصه تنهایی، فراموشی و اراده

روایتی از دنیای فریدون جیرانی

صفحه ۷

حرف اول

تنفس مصنوعی به اصلاح طلبان

صادق زیباکلام

در عالم پزشکی، به امید نجات بیمار به او تنفس مصنوعی می‌دهند. دلم نمی‌آید مقایسه کنم؛ اما وضعیت اصلاح‌طلبان شباهت به بیماری پیدا کرده

که عده‌ای برای نجاتش به او تنفس مصنوعی می‌دهند تا برای انتخابات سال آینده زنده نگهش دارند. در برخی از انتخابات‌های ریاست جمهوری در یکی، دو روز آخر یکپاره موجی راه می‌افتاد و بسیاری که چندان بنا نداشتند در انتخابات شرکت کنند، به پای صندوق‌های رای می‌رفتند. در هر دو انتخابات ۹۲ و ۹۶ میلیون‌ها «دقیقه‌نودی» در روزهای آخر بر دودلی‌های‌شان فائق آمدند و در ساعت‌های پایانی رای‌گیری به پای صندوق‌های رای شتافتند. تنفس‌دهندگان مصنوعی به کالبد اصلاحات امیدوارند این پدیده در خرداد ۱۴۰۰ هم اتفاق بیفتد. رای‌دهندگان طیف اصولگرا (از طرفداران محمود احمدی‌نژاد تا جبهه پایداری، اصولگرایان میانه‌روها تا اصولگرایان رادیکال) همه تکلیف‌شان روشن است و «دقیقه‌نودی» ندارند؛ بنابراین «دقیقه‌نودی»‌ها شامل بدنه اجتماعی اصلاح‌طلبان هستند. به‌همین‌خاطر هم هست که پدیده «صف‌های طولانی» در ساعات پایانی اخذ رای معمولا در شهرهای بزرگ و عمدتا هم در مناطق مرفه‌نشین‌تر آنها اتفاق می‌افتد. اصلاح‌طلبان امیدوارند شاید مناظره‌ها بتواند جرقه‌ای بزند.

ادامه در صفحه ۲



وزیر خارجه سوئیس، امروز و فردا در تهران است

وزیر خارجه «حافظ منافع» در تهران

گروه سیاست: وزیر خارجه سوئیس، امروز و فردا در تهران است. اینگیزو کاسیس، رئیس دستگاه دیپلماسی کشوری که حافظ منافع ایالات متحده در ایران، حافظ منافع ایران در کانادا و حافظ منافع متقابل ایران و عربستان سعودی است...

صفحه ۴



سال هجدهم - شماره ۳۸۰۹ - ۱۲ صفحه - ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

کاستن از قدرت آرای ملت

کامبیز نوروزی - حقوق‌دان



طرح اصلاح قانون انتخابات ریاست جمهوری در مجلس مطرح شده و در حال بررسی است. این طرح که درصدد تعیین شرایط یکی از ارکان حاکمیت ملی است، قطع نظر از کیفیت پایین نگارشی و حقوقی، تلاشی جدی برای کاستن از قدرت انتخاب مردم و تنگ‌کردن دایره تأثیر آرای ملت در اداره امور کشور است. این طرح شرایط متعدد جدیدی را برای احراز سمت ریاست جمهوری اضافه کرده است که در عباراتی بسیار مبهم و کش‌دار، غیرحقوقی و نامشخص آمده است. شورای نگهبان به استناد این جملات کلی بدون هر ضابطه حقوقی و فقهی معین می‌تواند صلاحیت نامزدها را رد کند. در این یادداشت بعضی از این ایرادات اساسی مطرح می‌شوند.

۱- در ماده ۱ طرح، شرایط عمومی داوطلبان درج شده است. در بند ۸ و تبصره آن آمده است: «۸- عدم محکومیت به جرائم اقتصادی و انتخاباتی، جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور، اقدام علیه نظام جمهوری اسلامی ایران، ارتداد، خیانت در امانت و جرائم علیه عفت عمومی. تبصره: در صورتی که اتهامی درخصوص جرائم موضوع این بند متوجه داوطلبی باشد که واجد شرایط مقرر در این قانون است، شورای نگهبان پس از استماع توضیحات داوطلب در موارد اتهامی و اخذ مدارک مربوطه و حسب لزوم دریافت گزارش با توضیحات از مراجع ذی‌صلاح، نسبت به صلاحیت داوطلب تصمیم‌گیری می‌نماید».

این تبصره به شورای نگهبان شان قضائی داده است. شورای نگهبان نمی‌تواند قضاوت کند؛ یعنی اگر یکی از نامزدها پرونده فساد مالی در دادسرا و دادگاه داشته باشد، شورای نگهبان می‌تواند خودش درباره آن تصمیم بگیرد. حالا اگر آن نامزد که با وجود اتهام فساد مالی مورد تأیید شورای نگهبان قرار گرفته است، انتخاب بشود و در دادگاه محکوم هم شده باشد، تکلیف کشور با رئیس جمهور محکوم به فساد مالی چیست؟ آیا این تبصره برای فرد خاصی نوشته شده است.

۲- بی‌دقتی و شتاب‌زدگی در همه جای این متن فراوان است. مثلا در بند ۱۰ ماده ۲ از شرایط نامزدها یکی هم «اشتهار به دیابت...» است. معلوم است که یک خطای نوشتاری است و منظور نه دیابت؛ بلکه دیابت است یا در بند ۱۳ ماده ۲ یکی دیگر از شرایط نامزدها «... عدم استعمال آنها به مواد دخانی» است. نادرستی این جمله از نظر ادبی و دستور نیاز به توضیح ندارد.

۳- در مواد ۶، ۳، ۷ و ۷ این طرح، ۲۵ به‌عنوان شرط برای احراز رجل مذهبی، مدیر و مدیرپودن نامزد ریاست جمهوری تعیین شده است. همه این ۲۵ بند، اموری بسیار کلی و غیرقابل اندازه‌گیری است که به‌سادگی تمام می‌تواند مستثنی‌سازی برای در صلاحیت یک نامزد باشد. برای جلوگیری از طولانی‌شدن یادداشت فقط به ذکر چند نمونه بسنده می‌شود».

«آرمان خواهی با در نظر گرفتن واقعیت‌ها»

«توانمندی جسمی و روحی و نیز نشاط کاری لازم جهت انجام وظایف و مسئولیت‌ها و برخورداری از روحیه تکلیف‌مداری و مدیریت جهادی و انقلابی»

«شیاسته‌گزینی و داشتن روحیه کار گروهی و توانایی کادرسازی و هماهنگی و کارآمدسازی ساختارها به همراه بهسازی آنها»

«حساسیت نسبت به فراد و برخوردار با تخلفات و انحرافات پس از آگاهی نسبت به آنها به‌ویژه در رابطه با فساد و تخلفات نزدیکان و وابستگان و برخورد بدون اغماض با آنها» (حساسیت نسبت به فراد و برخوردار با تخلفات عبارتی است که در متن رسمی منتشر شده و معنا و مفهوم آن معلوم نیست)

«شناسایی به‌موقع مسائل و ضرورت‌های مورد نیاز کشور و اولویت‌بندی امور»
«توانایی تحلیل مناسب وضعیت موجود و برنامه‌ریزی جهت آینده»

«ساده‌زیستی و پرهیز از اشرافی‌گری از جمله دقت و حساسیت نسبت به استفاده از بیت‌المال و حفظ آن»
«مشارکت در مراسم دینی و مذهبی و بزرگداشت شعائر دینی».

باقی شرایط هم بر همین منوال‌اند. عبارت‌هایی کلی و غیرقابل تشخیص. به‌ویژه آنکه چه کسی در میان انواع مسئولان کشور است که مدعی داشتن چنین شرایطی نباشد.

ادامه در صفحه ۲

مواجهه روحانی و قالیباف در بهارستان

رئیس جمهور به مجلس نمی‌رود؟

«نظارت»، روش تبلیغات پیش از موعد نیست؟

صفحه‌های ۳ و ۲

یادداشت

تشدید دلالی در اقتصاد رانتی

دولتی‌شدن اقتصاد، افزایش حجم نقدینگی، رشد بی‌رویه بخش شبه‌خصوصی و بنگاه‌های عریض و طویل وابسته به نهادهای عمومی که چندان تمایلی به شفافیت ندارند، بی‌اعتنایی به قواعد و اصول علمی مبارزه با فساد و فراهم‌آوردن بستر قانونی لازم برای آن، به‌گونه‌ای که مثلا در یک مورد تهیه لایحه مدیریت تعارض منافع در دولت سه سال به طول می‌انجامد و تازه پس از ارسال به مجلس مورد بی‌مهری قرار می‌گیرد و به‌تدریج در میان انبوه کارهایی که لابد از اولویت بیشتری برخوردار هستند، گم می‌شود، افزایش تدریجی اقتدار دانه‌درشت‌ها و

به‌تدریج ظهور سلاطین، دامن‌زدن به تجارت املاک و مستغلات توسط نهادهای عمومی و سپس بانک‌ها، بی‌اعتنایی مسئولان بانکی کشور به شکل‌گیری بازار تجارت شیرین پول که در نهایت منتهی به بروز بحران مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز شد و خسارت آن به‌صورت مجاز از جیب مردم پرداخت شد. همه این عوامل در کنار هم به شکل‌گیری و گسترش مناسبات رانتی در اقتصاد امروز ایران کمک کرده‌اند؛ اما بی‌تردید جدیت اقتصاد ما در مسیر فاصله‌گرفتن از اقتصاد جهانی و به بیان دقیق‌تر «خودتحریمی» بیشترین و پررنگ‌ترین نقش را در این میانه داشته است. وقتی اقتصاد یک کشور از اقتصاد جهانی فاصله می‌گیرد و فرصت حضور در میدان رقابت با سایر بنگاه‌ها از بنگاه‌های داخلی سلب می‌شود، بدیهی است ناکارآمدی در کل اقتصاد تشدید خواهد شد و از سوی دیگر بنگاه‌های داخلی که فرصت صادرات و ارتباط کم‌هزینه با شرکای خارجی خود را از دست داده‌اند، توان رشد و تقویت بنیه مالی را از دست خواهند داد.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

همچنان بازار سرمایه

است. با توجه به حجم قابل‌توجه نقدینگی در کشور و وضعیت مناسب بازار سرمایه در چند سال اخیر، افزایش سرمایه نقدی شرکت‌های بورسی با هدف افزایش ظرفیت تولید و پذیرش شرکت‌های جدید در بورس با هدف تأمین منابع برای طرح‌های سرمایه‌گذاری جدید سهامدار عمده می‌تواند بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد. اما اتفاقات سه هفته اخیر نشان داد بازار سهام قطعا نوساناتی را تجربه می‌کند و افراد با توجه به میزان ریسک‌پذیری خود می‌توانند خرید سهام و سپرده‌گذاری در بورس را انتخاب کنند. تب دلار، توان اقتصادی و قدرت خرید بیشتر مردم مخصوصا قشر حقوق‌بگیر را تقلیل داده است. اگرچه تحریم‌ها و محدودیت‌ها در فروش نفت و تأخیر در بازگشت پول آن به کشور منابع ارزی را به‌شدت کاهش داده است اما این کاهش منابع ارزی نمی‌تواند دلیلی برای افزایش بی‌ضابطه قیمت ارز باشد. با رشد نرخ برابری دلار و ریال، سود شرکت‌های بورسی نیز افزایش پیدا می‌کند؛ ولی این نکته را هم نباید فراموش کرد که در شرایط ناپایدار ارزی، تولیدکنندگان وابسته به مواد اولیه وارداتی را دارد اما در نهایت افراد باید برای سرمایه‌گذاری در بازار پول و سرمایه تصمیم بگیرند. می‌دانیم ریسک سپرده‌گذاری در بانک کمتر است اما در شرایط فعلی، بانک‌ها توان پرداخت سود بالا را ندارند. وقتی رشد اقتصاد منفی باشد و رکود اقتصادی به وجود بیاید و نرخ تورم به ۴۰ درصد برسد، طبیعی است توانایی مالی مردم برای سپرده‌گذاری در بانک‌ها کاهش می‌یابد. در نتیجه بانک‌ها نیز پرداخت تسهیلات را محدود می‌کنند. در این شرایط بازار سرمایه جذاب‌تر

ادامه در صفحه ۲



مهدی تقوی
استاد بازنشسته
دانشگاه علامه

نرخ دلار در هدایت نقدینگی به سمت بازار سرمایه تأثیرگذار است. سیر نزولی قیمت ارز کاهش نرخ واردات و تورم را به همراه دارد که به تبع آن نقدینگی در دست مردم نیز بیشتر می‌شود، بنابراین برای پس‌انداز آن، می‌توانند بازارهای مختلفی ازجمله بازار سرمایه، پول، طلا و... را انتخاب کنند. تغییر در نرخ ارز موجب تغییرات در این بازار می‌شود، با این شکل که رشد قیمت دلار، باعث حرکت سرمایه‌های سرگردان به این بخش می‌شود و بعد از کاهش‌های احتمالی، خروج نقدینگی از این بازار به مقصد بازارهای دیگر را که در چندماه گذشته، بازار سرمایه بوده به دنبال داشته است. از نیمه سال گذشته تا پایان نیمه امسال، حجم نقدینگی‌ای که وارد بازار سرمایه شده، بسیار زیاد است. در شرایط فعلی اقتصاد ایران، بازار سرمایه آمادگی جذب این میزان نقدینگی را دارد اما در نهایت افراد باید برای سرمایه‌گذاری در بازار پول و سرمایه تصمیم بگیرند. می‌دانیم ریسک سپرده‌گذاری در بانک کمتر است اما در شرایط فعلی، بانک‌ها توان پرداخت سود بالا را ندارند. وقتی رشد اقتصاد منفی باشد و رکود اقتصادی به وجود بیاید و نرخ تورم به ۴۰ درصد برسد، طبیعی است توانایی مالی مردم برای سپرده‌گذاری در بانک‌ها کاهش می‌یابد. در نتیجه بانک‌ها نیز پرداخت تسهیلات را محدود می‌کنند. در این شرایط بازار سرمایه جذاب‌تر

خبر به وقت شرق



تلگرام شرق پیوندید

@sharghdaily

بدون هزینه ارسال



شرق روزنامه

تحويل روزنامه در منزل
یا محل کار شما

۸۸۹۰۳۵۴۸